

10. Valldemossa – Esporles

*** GR221 mellan två vackra orter

11 km / 4 timmar åt ett håll

460 höjdmeter uppåt / 660 höjdmeter neråt

Utgångspunkt: Carrer de Uruguay i Valldemossa, 400 meter

Högsta punkt: Sa Comuna, 708 meter

Karta sidorna 90 och 94

Valldemossa är en av de högst belägna orterna på Mallorca, 400 meter över havet, rakt söder om och vid foten av Teix-bergen i Serra de Tramuntana. Många anser att orten är en av de allra vackraste på ön. Den är utan tvekan en av de allra mest besökta. Denna vandring leder dig mellan Valldemossa och grannorten Esporles i söder, över två skogsklädda höjdsträckningar på mer än 700 meter. Mellan dem går stigen ner i passet Coll de Sant Jordi på 478 meter. Den sista delen av turen går på asfalterad väg ovanför den stora egendomen Son Cabaspre och ner till Esporles. Ägaren har markerat sin ovilja mot vandring i terrängen genom att sätta upp en skylt med texten ”ej tillträde”. Turen följer emellertid den planerade GR221-leden mellan orterna, och var i mars 2007 redan delvis märkt som sådan. Tillsammans med turen mellan Valldemossa och Deià över Teix utgör denna den fjärde, och därmed tämligen långa, etappen av Ruta de Pedra en Sec.

Med utgångspunkt från torget Plaça de Campdevànel (som ligger vid början av parkeringsplatsen längs eukalyptus-alléen ut från Valldemossa) går du över huvudgatan och tar första vägen åt höger, Carrer de Uruguay. Ta ytterligare en gång åt höger, runt byggnaden Finca Son Mossenya åt vänster, gå under en stenvälvning (akvedukt) och därefter på grusvägen (med någon cementbeläggning) sakta sluttande upp åt höger. Den slutar vid grinden till en inhägnad egendom, men precis innan denna går det en stig till höger. Den rundar gården och passerar bland annat en uppmurad vattenkälla. Härifrån bär det brant uppför mot 708 meter

höga Sa Comuna, först längs några åkrar, men snart in i ekskog som täcker det mesta av toppen. Glöm inte att njuta av den vackra utsikten mot Valldemossa och hela Teix-massivet, med den högsta punkten på 1 064 meter bakom till höger. Små stenrösen och röda prickar visar att du är längs den riktiga stigen.

Vid några stenmurar uppe i ekskogen visar en GR221-skylt mot ”Valldemossa 20 min” nerför stigen du har kommit (som den enda skylten mellan Valldemossa och Esporles mars 2007). Stigen leder nu sakta sluttande uppåt och slutar tillsyns i en stenmur – men var uppmärksam, för här har skickligt

Vi är på väg söderut från Valldemossa mot Esporles, längs stigen som enligt planen ska ingå i GR221-leden. Från stigningarna upp mot höjdsträckningen Sa Comuna (med högsta punkt 708 meter) är det fin utsikt mot Valldemossa och dalen norrut mot Teix-bergen.

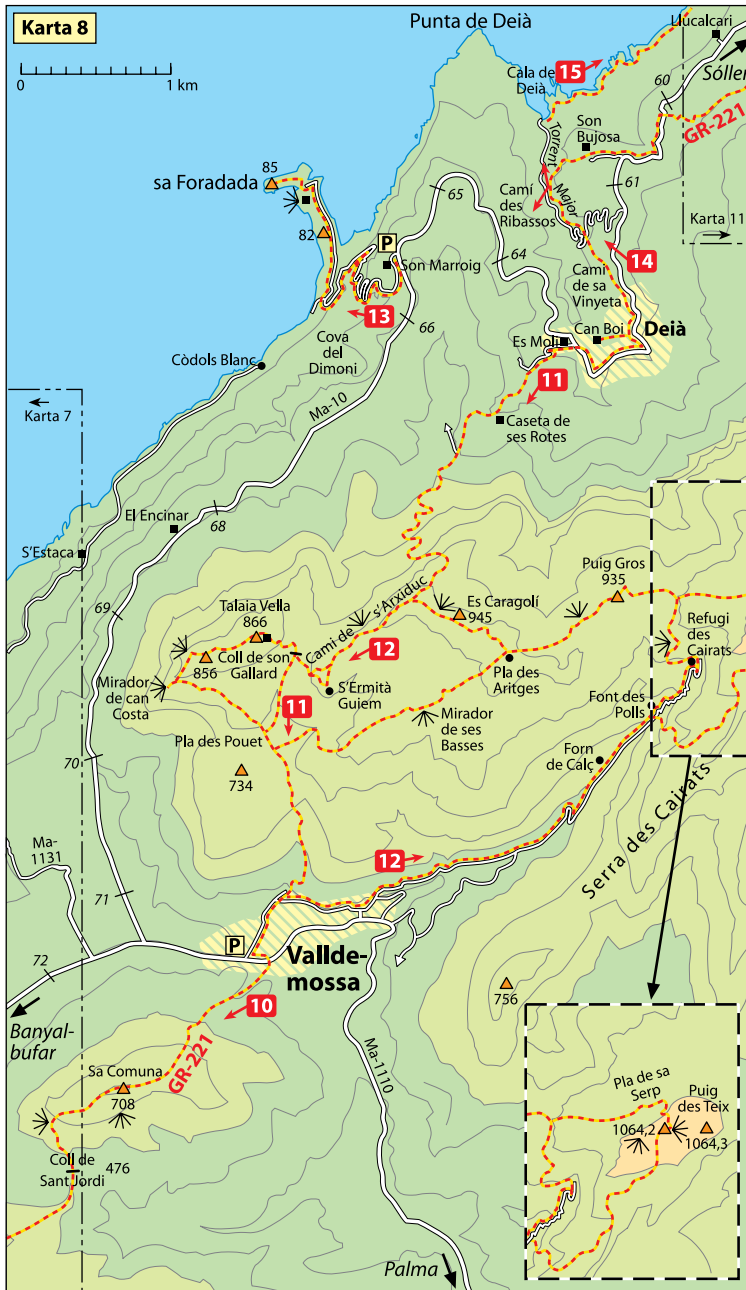
hantverk använts för att göra trappsteg i muren. Fortsätt genom skogen och ta brant upp åt vänster vid en liten vattenbassäng, där det även leder en stig ner åt höger. Genom några skarpa svängar leder stigen upp mot toppen. Precis innan kommer du till en sitja med stenmurar vid sidan om. Stigen passerar mellan den högsta punkten på 708 meter till höger och en något lägre till vänster, för övrigt en bra rastplats med utsikt söderut, bland annat mot Palma.

Stigen leder nu något neråt genom skogen och förbi ett par stenhus, innan den kommer ut till en liten öppning i skogen med imponerande utsikt åt nordväst – den bästa rastplatsen på bergsryggen. Du är nu vid västra änden av Sa Comuna-ryggen som stigen följer ner mot vänster och ner i passet Coll de Sant Jordi på 476 meter. Från

sluttningen är det en vacker utsikt västerut mot kusten, med bland annat Ma-10 och början på den imponerande Port de Valldemossa-vägen nere på slätterna. Du ser dessutom bort till nästa rygg som GR221 passerar något ner på den svagt sluttande vänstersidan.

Ner mot passet blir stigen bredare och befinner sig i själva Coll de Sant Jordi mellan två stenmurar med järngrindar. Den åt väster är stängd, medan den åt öster är öppen. På utsidan pekar en GR-stolpe strax ut en stig åt höger. Den leder snart brant uppför ett stenur och genom en liten fördjupning där du möts av en skylt som säger ”Camino particular / Prohibido el paso” – med andra ord inte tillåtet att passera. Det ska dock enligt turistmyndigheterna vara tillåtet.

Stigen kommer upp på platån Mola de Son Pacs (med 728 meter som den

högsta punkten), med en stenmur ut mot kanten på höger sida. På platån är vi inne i ett kulturlandskap med flera stigar, stenhus och bröddugnar – och ny skylt med ”Prohibido el paso” och en jägare med texten ”Big game”. Stigen blir närmast till en bredare väg, som bland annat passerar två tunnelformade byggnader på höger sida och ännu en gång ”Prohibido el paso”. 300 meter efter detta ställe finns det en vägskorsning, ta här åt höger och efter knappt 100 meter en stig ner åt höger, markerad med två stenrösen. Den passerar strax en stiga på vänster sida och ett stenhus på höger sida. Några små stenrösen och röda prickar syns bitvis.

Stigen leder neråt genom ekskogen och kommer ner på en utsiktspunkt där du ser nästa bergsrygg rakt fram åt söder, 591 meter höga **Moleta de son Cabaspre**. Till vänster om toppen ser du mot Palma, till höger mot Galatzó, dessutom ner i dalen mot godset Son Cabaspre och bilvägen som turen följer vidare ner mot Esporles. Stigen går nu ner åt vänster – men var uppmärksam, efter bara 20–25 meter när den (oväntat) svänger rätt ut åt höger genom stenmuren och vidare neråt. Efter ett par minuter är du nere vid en fin stiga med sittbänk och Puig de Galatzó rakt framför.

Stigen slingrar sig ner i passet **Coll de sa Basseta** på 455 meter, till en grusväg med två rösen, och en enkel träskylt där det står skrivet ”Son Pacs” och ”Valldemossa”. Direkt efter tar du vägen åt höger och är nere på en asfalterad väg efter 200 meter. På en läst järngrind står det ”Prohibido el paso” och en träskylt som säger att vi

är nere på Camí de sa Coma Llobera. Följ denna väg ner åt vänster, du ser snart storgodset **Son Cabaspre** nere på slätten till höger, vid foten av den 300 meter höga sydslutningen på Mola de Son Pacs.

Vägen kommer ner på huvudvägen in till godset, Camí de sa Font des Bosc. Ta ner åt vänster här, efter 100 meter genom den solida grinden till Son Cabaspre. Vägen in till egendomen **Son Dameto** tar snart av åt höger, och även andra stora egendomar passeras längs den långa färden på asfalterad väg ner till staden – men utnyttja tillfället till att verkligen studera det vackra kulturlandskapet.

Där det precis innan bebyggelsen i Esporles står skyltat ”Palma” ner åt vänster, fortsätter du backen rätt ner, Carrer de la Llum, och tar åt vänster över en liten bro (där det står skyltat upp till Son Cabaspre). Följ vägen Carrer de Matea Font ner åt vänster till Placeta des Pla med en liten fontän och därefter Carrer Nou de San Pere över bron mot den stora kyrkan du ser i slutet av den. Torget och busshållplatsen hittar du ner till vänster på huvudgatan, som beskrivet i slutet av tur 9.

Om du har bil i Valldemossa är det en lång tur tillbaka som väntar om du har tänkt gå. Det är 12 km bilväg från Esporles till Valldemossa, och direkta bussförbindelser är det dåligt med. Vi gick in på en av barerna längs huvudgatan, beställde något att dricka och frågade om det var möjligt att beställa taxi. Den fick hämtas från Palma, men kom efter en halvtimme och tog 17 euro för att köra oss tillbaka till utgångspunkten.